

IPR má aktualizovaná data o Praze, podle kterých se plánuje město

Praha má 167 tisíc parkovacích míst v zónách placeného stání a nejvíce lidí bydlí na Praze 4. Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) sesbíral a aktualizoval ty nejdůležitější údaje o Praze, které slouží k jejímu plánování. Tzv. územně analytické podklady obsahují informace o stavu a vývoji území hlavního města, o jeho hodnotách, plánovaném rozvoji i limitech a problémech, stejně jako zásadní data o dopravě či klimatu. Na adrese uap.iprpraha.cz tak můžete prozkoumat Prahu pod mikroskopem.

Územně analytické podklady (ÚAP) slouží jako zdroj při plánování rozvoje území, včetně přípravy územního plánu města a dalších dokumentací. Je to aktuální popis a analýza města, na kterém lze sledovat i jeho postupný vývoj. Podklady shrnují důležité hodnoty města, limity jeho využití i možnosti dalšího rozvoje. ÚAP analyzují také technické, ekonomické, demografické a kulturní aspekty či kvalitu životního prostředí.

„ÚAP jsou zásadním dokumentem pro Prahu, díky kterému můžeme nastavit její správný rozvoj. Věnují se oblastem, jako je aktuální využití území či limity rozvoje a pomáhají nám také plánovat nové čtvrti, jelikož komplexně shrnují zásadní údaje od limitů hluku po potřebu nezbytné infrastruktury,“ říká Petr Hlaváček, I. náměstek primátora.

IPR průběžně sbírá a analyzuje nejaktuálnější data o městě a výsledky každé 4 roky vydává ve formě uceleného územně plánovacího podkladu. ÚAP 2020 (tedy 5. celková aktualizace ÚAP hl. m. Prahy) jsou zpracovány ve dvou úrovních – pro obec a pro kraj.

ÚAP tvoří textová a grafická část. Textová část ÚAP 2020 pro obec je rozdělena do osmi tematických, čtyř komplexních a jedné syntetické knihy.

Jde například o knihy Krajina, Město, Dopravní infrastruktura, Veřejná vybavenost či Rozbor udržitelného rozvoje. Grafická část obsahuje čtyři výkresy, které zobrazují hodnoty a limity využití území, záměry na změny v území a problémy k řešení.

„ÚAP obsahují kromě samotných čísel i důležitý kontext, který usnadňuje plánování města a poukazuje na problémy nutné vyřešit v budoucnu. Pokud se zaměříme například na veřejnou vybavenost, dokument nám ukazuje, že v osmnácti městských částech se do školky ročně nedostane 50 až 200 dětí, což je problém, který musí Praha řešit. Dokument však řeší i rozvoj brownfieldů či důležité téma klimatické změny,“ popisuje Ondřej Boháč, ředitel IPR.

ÚAP jsou zveřejněny na novém portálu uap.iprpraha.cz, kde je možné nalézt podklady spolu s interaktivními mapami, klíčovými statistickými údaji o městě i tím, jak si Praha vede ve vytyčených cílech udržitelného rozvoje. IPR plánuje průběžně aktualizovat portál ÚAP tak, aby zajistil maximální dostupnost nejaktuálnějších dat a výstupů. Snaha zpřístupnit co největší část ÚAP on-line navazuje také na dlouhodobé strategické cíle otevřenosti veřejné správy a poskytování otevřených dat.

[StavbaWEB, 2. 9. 2021]

Ohlédnutí za konferencí BIM ve stavebnictví 2021

Již sedmé dvoudenní celostátní setkání BIM ve stavebnictví 2021 ukázalo, že Česko úspěšně postupuje na cestě ke Stavebnictví 4.0. Nabitý dvoudenní program umožnil téměř třem stovkám zástupců soukromých firem, veřejné správy, ale i vysokých škol sdílet své zkušenosti se zaváděním metody BIM. Účastníky konference v jejím začátku přivítal místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy Karel Havlíček, který vyjádřil přesvědčení, že digitalizace české-

ho stavebnictví bude úspěšně pokračovat. Konferenci uspořádala Nadace pro rozvoj architektury a stavebnictví ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Českou agenturou pro standardizaci.

Konference BIM ve stavebnictví se letos uskutečnila již po sedmé. První ročník se konal v roce 2015, tedy v době, kdy metoda BIM v Česku teprve hledala pevnou půdu pod nohama. Připomněl to ve svém úvodním slovu Jan Fibiger, předseda správní rady Nadace pro rozvoj architektury a stavebnictví, která konferenci tradičně pořádá. Letošní ročník jasně ukázal, kolik se toho od té doby změnilo.

Zatímco v roce 2015 šlo především o zástupce architektů a projektantů, aktuálního ročníku, který proběhl ve dnech 2. a 3. září 2021, se zúčastnilo téměř 300 odborníků z různých profesí i sektorů. Nechyběli zástupci projekčních ateliérů, stavebních firem, zadavatelů veřejných zakázek i veřejné správy obecně a také pedagogové či studenti středních a vysokých škol stavebního zaměření. Možnost sdílet zkušenosti a poznatky napříč touto různorodou skupinou účastníků je jedním z nejdůležitějších přínosů konference. Úspěch letošního ročníku tak vlastně jen podtrhl platnost toho, že sdílení informací je základem k úspěšné digitalizaci českého stavebnictví, a tím i k větší efektivitě při přípravě, realizaci, ale i správě staveb.

Česko drží krok se světem

Letošní ročník se uskutečnil ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO), Svazem podnikatelů ve stavebnictví a Českou agenturou pro standardizaci. Její odbor Koncepce BIM je nejen odborným partnerem MPO při realizaci Koncepce zavádění metody BIM v ČR, ale byl také garantem části programu 7. ročníku konference BIM ve stavebnictví. Dvoudenní program složený z přednášek i diskusních panelů přinesl ucelený obrázek o tom, jak daleko je české stavebnictví v zavádění metody BIM a digitalizaci.

S plněním úkolů Koncepce seznámil účastníky konference náměstek ministra průmyslu a obchodu Eduard Muřický, který toto téma zasadil do širších souvislostí digitalizace veřejného sektoru v České republice. Ve svém příspěvku mimo jiné zdůraznil nutnost intenzivní spolupráce napříč celým spektrem dotčených subjektů, jak k tomu došlo například u tvorby datového standardu staveb pro fázi stavebního povolení.

„I když je před námi ještě mnoho práce, vystoupení na konferenci potvrdila, že pokud jde o digitalizaci stavebnictví, Česko rozhodně nezaostává za světem,“ uvádí Petr Serafín, ředitel Odboru stavebnictví a stavebních hmot Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. *„V usnesení vlády ČR číslo 41/2021 se konstatuje, že převážná část materiálů a metodik souvisejících s naplňováním Koncepce zavádění BIM v ČR je již vydána. Jak ukázala vystoupení po oba dva dny, BIM postupně proniká do praxe nejen soukromých firem, ale i zadavatelů veřejných stavebních zakázek,“* doplňuje Serafín.

V souladu s aktualizovanou Konceptí budou muset od července 2023 všichni zadavatelé veřejných stavebních zakázek s rozpočtem vyšším než 150 milionů korun postupně řídit své projekty digitálně, s využitím metody BIM. Jak ale zaznělo v úvodním bloku od Lucie Veselé, zastupující Ministerstvo pro místní rozvoj, či Vladimíra Dzurilly, vládního zmocněnce pro IT a digitalizaci, využívání metody BIM je součástí digitalizace agend státu a má přímou návaznost na digitální stavební řízení, připravovaný národní geoportál, agendu digitálních technických map a mnoho dalších. Odpolední program prvního dne se pak detailněji vrátil k postupu při zavádění metody BIM do praxe veřejné a státní správy a nejdůležitějším výsledkům práce MPO a k odboru Koncepce BIM Agentury ČAS, a také představil konkrétní využití metody BIM v praxi. Součástí prvního dne bylo i představení reálných staveb, při nichž byl použit BIM, a které jsou tradičně i součástí celorepublikové prestižní soutěže Stavba roku.

Program druhého dne umožnil věnovat se podrobněji klíčovým oblastem souvisejícím se zaváděním metody BIM do veřejného sektoru. V úvodní panelové diskusi, jejímž tématem bylo zhodnocení dosavadní spolupráce MPO s profesními a odbornými organizacemi při realizaci Koncepce, kromě Petra Serafína vystoupil prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví Jiří Nouza, předseda Odborné rady pro BIM Petr Matyáš a za profesní komory (ČKA a ČKAIT) sekretář ČKA Milan Kopeček. Dále bylo představeno několik pilotních projektů realizovaných s využitím metody BIM, samostatné sekce pak byly vyhrazeny také datovému standardu staveb (DSS) a strategii zavedení BIM do organizace. Závěr celé konference pak obstarala panelová diskuse zaměřená na začlenění metody BIM do výuky vysokých, ale i středních škol stavebního zaměření.

„Musíme si neustále připomínat, že metoda BIM není jen 3D model, jak se někdy nepřesně uvádí. BIM znamená jiný způsob práce s informacemi o stavbě,“ připomíná Jaroslav Nechyba, ředitel odboru Koncepce BIM Agentury ČAS a pokračuje: *„Změnit se musí především procesy a způsob komunikace. Cílem zavedení metody BIM je v podstatě vytvořit digitální organizaci, která umožní lidem pracovat efektivněji.“*

Sdílení nás posunuje kupředu

Kvůli přetrvávající situaci způsobenou epidemií nemoci covid-19 proběhla letošní konference v hybridním formátu. Sledovat ji bylo možné také prostřednictvím on-line streamu. Většina účastníků si přesto našla cestu do sálu Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství na Václavském náměstí v Praze.

„Říká se, že informace, která není sdílená, je zbytečná,“ připomíná Jan Fibiger, předseda správní rady Nadace. *„Velký zájem o letošní ročník potvrdil, že to platí nejen v digitálním světě. Jsme rádi, že cesta, kterou jsme v roce 2015 začali, má smysl a sedmý ročník konference BIM ve stavebnictví tak rozhodně nebyl poslední. Věřím, že se setkáme i za rok,“* uzavírá.

[StavbaWEB, 14. 9. 2021]

Žatec má svou architektonickou mapu

Osmdesát staveb, třicet uměleckých děl, deset náhrobků na městském hřbitově a několik architektonických perliček. To je bilance mapy, kterou vytvořily historička umění Monika Merdová a architektka Eva Sladká ze spolku A dál? působícího již čtvrtým rokem ve městě Žatci.

Vznikl tak jedinečný průvodce po žatecké architektuře v podobě tištěné skládací mapy, která přehledně představuje známé i pozapomenuté stavební památky. *„Tvorba architektonické mapy korunuje naše několikaleté bádání o žateckém stavebním dědictví. Informace jsme hledaly v archivech, muzeích, knihovnách i v terénu. Ne že bychom si myslely, že už víme vše, naopak mapu bereme jako závazek pro ještě hlubší studium,“* vysvětluje Monika Merdová.

„Bojovaly jsme s tím, kolik staveb a jakým způsobem v mapě zobrazit. Náš výběr za sebou musel nechat oběti. Na jednu mapu je architektonických zajímavostí v Žatci až příliš,“ směje se Eva Sladká. *„Slibujeme, že se s mapou pobaví a poučí se z ní místní i turisté a zároveň věříme, že se stane nezbytným doplňkem na procházkách naším městem,“* dodává ke vzniku mapy zástupkyně spolku.

Realizaci architektonické mapy města Žatce si odhlasovala veřejnost v historicky prvním participativním rozpočtu. Spolek A dál? ji připravil ve spolupráci s Odborem kanceláře úřadu a jeho vedoucí Simonou Schellovou.

[StavbaWEB, 12. 8. 2021]

Už v květnu 2022 budeme znát podobu Vltavské filharmonie. Praha s IPR vyhlásila mezinárodní architektonickou soutěž

Pohledy architektů z celého světa směřují od srpna ještě výrazněji k Praze. Hlavní město ČR dnes společně se svým Institutem plánování a rozvoje (IPR)

oficiálně vyhlásily mezinárodní architektonickou soutěž o návrh: **Vltavská filharmonie**. Porota v čele s českým architektem mezinárodního renomé Michalem Sedláčkem v květnu 2022 vybere vítězný návrh budovy pro nový koncertní sál, který bude stát v Praze v Holešovicích u stanice metra Vltavská. Soutěžící si za oceněné návrhy na skicovním rozdělí 18 milionů korun.

Další výrazný krok k tomu, aby v Praze po dlouhých více než 100 letech stála nová významná kulturní stavba, byl učiněn v srpnu letošního roku. Vyhlášení mezinárodní architektonické soutěže na podobu nové budovy pro koncertní sál – Vltavské filharmonie je událostí mezinárodního významu nejen pro Prahu, ale i celou Českou republiku. Předběžný zájem zúčastnit se jí prozatím potvrdilo cca 60 studií z celého světa včetně České republiky. „Počínaje dneškem mohou už všichni zájemci oficiálně podávat své přihlášky do soutěže. Pět subjektů především z řad renomovaných architektonických studií světa bude pak k účasti vyzváno přímo. Jsou to DILLER SCOFIDIO + RENFRO, Snøhetta, Ateliers Jean Nouvel, David Chipperfield Architects a SANAA. Očekáváme též hojnou účast českých architektů, protože tato soutěž je z našeho profesního pohledu mimořádně otevřená, takže i oni mají velkou šanci uspět,“ uvedl předseda poroty Michal Sedláček.

Posledním dnem pro podání přihlášek bylo 30. září 2021. V říjnu 2021 potom porota soutěže k pěti již vyzvaným vybírá dalších 15 týmů. V soutěži tak bude pokračovat celkem 20 týmů, což je v mezinárodním srovnání raritní počet. Za zhruba 6 měsíců, v březnu 2022, pak tyto soutěžící odevzdají své architektonické návrhy Vltavské filharmonie a jejího bezprostředního okolí. Porota začne odevzdané návrhy hodnotit v dubnu 2022 a v květnu 2022 by měl být znám vítěz a soutěž oficiálně skončí.

Více informací o soutěži najdete na webu www.vltavskafilharmonie.cz.

Porota je finálně složená z 11 řádných členů (s hlasovacím právem) a 21 náhradníků (účastní se všech jednání a společných debat poroty). Kromě již zmíněného předsedy Michala Sedláčka jsou jejími řádnými členy Andreas

Cukrowicz (mj. zvítězil v mezinárodní architektonické soutěži na koncertní sál v Mnichově), Tina Saaby (mj. někdejší městská architektka Kodaně) či Peter Gero (mj. se v Hamburku podílel na vzniku nové čtvrti Hafen City). Z českých architektů jsou jejími členy Josef Pleskot, Marcela Steinbachová či Martin Krupauer (vedoucí projektový manažer Vltavské filharmonie).

Politickou reprezentaci státu a hlavního města pak v porotě zastupují ministr kultury Lubomír Zaorálek, primátor Prahy Zdeněk Hřib, první náměstek primátora Petr Hlaváček a poslanec Parlamentu ČR i zastupitel Prahy Jan Čížinský. Více info k porotě včetně stručného CV všech jejích členů najdete zde: <https://vltavskafilharmonie.cz/cs/soutez>.

„Věřím, že Praha i ČR se díky této architektonické soutěži, kde nám své umění předvedou špičky světové architektury, dočká jedinečné moderní budovy. Díky velkému zájmu českých i světových architektů očekáváme nadčasové návrhy, které posunou již tak bohatou architekturu Prahy ještě o stupeň výše. Jsem rád, že projekt Vltavské filharmonie má podporu napříč politickým spektrem,“ řekl primátor Prahy Zdeněk Hřib.

„Je také důležité vnímat, že bez nové architektonické ikony Prahy, která vzejde ze soutěže, bychom jen velmi těžko nastartovali přeměnu celého nevábného území Bubny-Zátory. Co nejužší spojení budovy Vltavské filharmonie s řekou Vltavou bude jednak pokračováním v tradici umístování významných veřejných staveb podél řeky a jednak umocní její význam jako nové architektonické dominanty města. To potvrzují zkušenosti z jiných zemí a měst, ať už například z Hamburku nebo Kodaně a řady dalších,“ dodal první náměstek primátora Petr Hlaváček.

Participace a sociologický průzkum jsou součástí podkladů architektonické soutěže

Mimo základních cílů zadavatele, návrhu stavebního programu vycházejícího z doporučení analýzy využitelnosti konsorcia Henning Larsen, AEA Consulting a Buro Happold a dalších materiálů jsou součástí podkladů pro soutěžící i výsledky participace a sociologického průzkumu. Ty byly zpra-

covány z podkladů získaných od pražské veřejnosti přímou interakcí jak na místě, kde bude budova filharmonie stát (např. komentované vycházky), tak jinými způsoby včetně anket. Mezi březnem a červnem 2021 se také uskutečnilo několik workshopů s městskou částí Prahy 7 a s místními kulturními a komunitními aktéry.

K zásadním výstupům participace patří poptávka po komunitních prostorech, protože jak místní spolky, tak i zdejší městská část by v rámci budovy Vltavské filharmonie uvítaly prostory pro komunitní akce. Hudební školy (ZUŠ i konzervatoře) chtějí využívat koncertní sál a zkušebny se zázemím.

Velice významná je i poptávka po veřejném venkovním prostoru pro setkávání, odpočinek nebo i pořádání nejrozličnějších druhů akcí, který by měl být součástí projektu Vltavské filharmonie. Na vzorku cca 1 500 respondentů starších 15 let provedla též agentura Median v období mezi půlkou června a července letošního roku sociologický průzkum. Také jeho závěry budou zahrnuty do podkladů soutěže. Všechny tři dotazované skupiny respondentů, tzn. Pražané mimo obyvatele Prahy 7, rezidenti a častí návštěvníci Prahy 7 a skupina audience (ti, co pravidelně navštěvují kulturní akce v Praze) a abonenti (pravidelní návštěvníci koncertů) se v hlavních závěrech průzkumu shodovali.

Projekt Vltavské filharmonie (výstavba architektonicky zajímavé budovy na zanedbaném území okolo metra Vltavská) má výraznou podporu u všech zmiňovaných skupin průzkumu (mezi 60–70 %). V rámci doplňkových funkcí Vltavské filharmonie by respondenti přivítali především kavárny, restaurace, v přílehlém okolí pak preferují možnost posezení, odpočinku a setkávání s přáteli. Naopak by jim zde vadily kancelářské prostory. Z dalších doprovodných aktivit má jejich největší podporu promítání. Co se týká frekvence návštěv Vltavské filharmonie, tři čtvrtiny rezidentů a návštěvníků Prahy 7 potvrzují zájem do Vltavské filharmonie zavítat aspoň jednou za čtvrt roku (desetina rezidentů Prahy 7 by dokonce ráda přišla každý týden). Z ostatních Pražanů by se vypravily aspoň jednou za 3 měsíce 2/3 lidí a mezi abonenty by dokonce aspoň jednou za měsíc do objektu Vltavské filharmonie chtěli zaví-

tat 4 z 5. Při návštěvě Vltavské filharmonie by se chtěly oslovené cílové skupiny shodně cítit zejména důstojně, elegantně či slavnostně. Za nejméně vhodné ve vnitřních prostorách budovy pak respondenti považují jejich využívání k práci.

Podrobnější výsledky participace a sociologického průzkumu budou zveřejněny na: <https://vltavskafilharmonie.cz/cs/participace>.

Harmonogram projektu Vltavské filharmonie

Po ukončení architektonické soutěže budou po uzavření smlouvy s jejím vítězem zahájeny práce na tvorbě projektové dokumentace a následně získána potřebná povolení k zahájení stavby. Celá tato druhá etapa projektu by měla být podle plánu dokončena v roce 2025. Její náklady jsou odhadovány na 750 milionů korun.

Finální, třetí etapa by měla začít výběrem zhotovitele stavby během roku 2026. Se zahájením stavebních prací se počítá o rok později, v roce 2027. Přímé stavební náklady samotné stavby budovy Vltavské filharmonie byly k lednu 2021 odhadovány na 4,9 miliardy korun. Ekonomické analýzy doporučují jako nejvýhodnější variantu investici rozdělit mezi stát, hlavní město a soukromý sektor. Celkové náklady na vybudování Vltavské filharmonie mají tedy podle odhadů dosáhnout 6,1 miliardy korun.

Nový koncertní sál by měl být dokončen za 10 let, tedy v roce 2031.

Budova Vltavské filharmonie v Praze by měla mít celkem tři sály: hlavní – koncertní, pro cca 1 800 diváků, malý sál pro komorní hudbu s kapacitou cca 700 míst a multifunkční pro ostatní žánry a typy akcí s kapacitou až 500 míst. Hlavní koncertní sál nabídne špičkovou akustiku, dokonalé prostorové a vizuální parametry a zázemí odpovídající standardům 21. století. V budově naleznou zázemí i oba významné pražské orchestry – Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK a Česká filharmonie. Součástí stavby bude i hudební oddělení městské knihovny a další kreativní prostory, které se stanou dalším důležitým pilířem stavebního programu budovy. Architektonicky výrazná budova na břehu Vltavy se tak stane iniciátorem

revitalizace území Bubny-Zátory. Vltavská filharmonie se tak stane novým kulturním centrem Prahy a celé České republiky.

[IPR Praha, 23. 8. 2021]

ARCTIC NORDIC ALPINE / S krajinou v dialogu

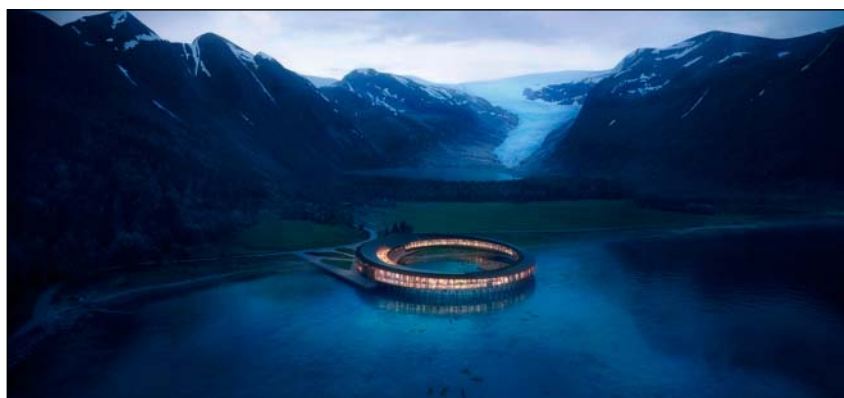
Moderní architektura jako nástroj na udržení kvalitního života na modré planetě. To bylo téma výstavy s názvem ARCTIC NORDIC ALPINE / S krajinou v dialogu, která proběhla od 26. srpna do 13. října v pražské Galerii Jaroslava Fragnera. Expozice představila tvorbu světově uznávaného ateliéru Snøhetta, jenž významně přispívá v boji proti klimatické změně díky svému udržitelnému přístupu, a jehož stavby se stávají pro svět vzorem.

Projekt ARCTIC NORDIC ALPINE ukazuje moderní architekturu v dramatickém, převážně norském či horském prostředí. Jde o průkopnické projekty studia Snøhetta. Patří k nim například hotel Svart ve Svartisen, návštěvnické centrum na souostroví Špicberky, muzejní čtvrť v Bolzanu nebo opera pro Oslo, za kterou dostalo studio v roce 2009 Cenu Miese van der Rohe. Tyto stavby dokládají, že architektura může být jedním z prostředků, jak zmírnit dopady klimatických změn, a to díky svému designu a moderním inovativním řešením, jež jsou šetrná k přírodě. „Architektura, jak ji vnímáme, má patrně za úkol vytvořit na Zemi lepší životní prostředí pro lidské i ostatní bytosti,“ říká spoluzakladatel studia Snøhetta Kjetil Trædal Thorsen.

Ateliér svou kariéru zahájil v roce 1989 oceněným soutěžním projektem na novou knihovnu v Alexandrii v Egyptě, následně se proslavil budovou Národní opery a baletu v Oslu či Národním památníkem 11. září v New Yorku. Snøhetta navrhuje architekturu, krajinnou architekturu, interiéry, ale také produktový a grafický design. Po celou dobu od svého vzniku si uchovává svůj transdisciplinární přístup, což dokazuje dlouhá řada realizací, kde jsou krajina a architektura od nejranejší možné fáze v souladu. Snøhetta je v současné době zapojena do řady projektů v Evropě, Asii, Oceánii a Americe. Globální práce tak přináší každému designérovi cenný kulturní i ekonomický přehled a vytváří podmínky pro neustále se rozvíjející schopnosti a znalosti ateliéru. Ten dnes zaměstnává 280 lidí a kromě kanceláře v Oslu sídlí její studia také v Paříži, Innsbrucku, New Yorku, Hong Kongu, Adelaide a San Francisku.

Studio Snøhetta také v uplynulém desetiletí dokončilo v konceptu Powerhouse budovy Powerhouse Kjørbo a Powerhouse Montessori. Komplex Powerhouse Telemark je odpovědí na varování Kjetila Trædala Thorsena, že se architekti „musejí připravit na katastrofické situace“, s nímž se pojí závazek, že studio bude nadále projektovat jen uhlíkově negativní budovy. To znamená, že tyto stavby vygenerují za dobu své životnosti více energie, než stihnou spotřebovat. „Následujících 10 let se studio Snøhetta hodlá soustředit na budování uhlíkově neutrálního produktového portfolia. Do dvaceti let dosáhneme uhlíkové neutrality u všech projektů.“

[StavbaWEB, 26. 8. 2021, kráceno a upraveno redakcí U&ÚR]

Hotel Svart se nachází v severním Norsku přímo nad polárním kruhem

Zdroj: Snøhetta, www.snohetta.com

Vláda ČR schválila 13. září aktualizaci Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR a Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu. Jedná se o první aktualizaci dokumentů schválených vládou v roce 2015 (strategie) a 2017 (akční plán) a podílelo se na ní více než 170 odborníků z veřejných, vědeckých a neziskových institucí. Materiály se opírají zejména o odborné podklady zpracované resortními organizacemi MŽP (ČHMÚ a CENIA) a s podporou Akademie věd ČR (zejména CZECHGLOBE – Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.) a řady dalších výzkumných organizací. Oba dokumenty jsou v souladu s Adaptační strategií EU a jejich cílem je prostřednictvím navrhovaných opatření a úkolů zvýšit připravenost České republiky na změnu klimatu – snížit zranitelnost a zvýšit odolnost společnosti a ekosystémů vůči změně klimatu a omezit tak její negativní dopady. Adaptační strategie je cílena na řešení všech významných projevů změny klimatu v ČR, tj. dlouhodobé sucho, povodně a přívalové povodně, vydatné srážky, zvyšování teplot, extrémně vysoké teploty, extrémní vítr a požáry vegetace.

„Česká republika se staví ke změně klimatu zodpovědně. Na jednu stranu se spolu s celou Evropou snažíme o její zmírnění skrze snižování emisí skleníkových plynů napříč všemi sektory, současně ale maximálně rozvíjíme adaptační opatření napříč celou společností, abychom nevyhnutelným následkům klimatické změny dokázali čelit. Změna klimatu se totiž dotýká nás všech, nejen hospodářství, kterému přináší velké ztráty, ale také lidského zdraví a kvality života. Aktualizace adaptační strategie a akčního plánu nám přináší širší a hlubší znalosti o dopadech změny klimatu v České republice a nové směry v plánování a posuzování klimatických rizik proto, abychom urychlili realizaci adaptačních opatření,“ říká ministr životního prostředí Richard Brabec.

Aktualizace adaptační strategie reflektuje pokrok ve vědomostní základně a formuluje cíle k roku 2030 s vizí do

roku 2050. Oproti původnímu dokumentu z roku 2015 došlo mj. k aktualizaci trendů a dopadů změny klimatu, nebo k podrobnější analýze finančních nákladů a ekonomických nástrojů. Akční plán pokrývá období do roku 2025 a rozpracovává specifické cíle strategie a rámec 108 adaptačních opatření do více než 320 konkrétních úkolů uložených věcně příslušným ministerstvům, kterým přiřazuje termíny plnění, relevanci opatření k jednotlivým projevům změny klimatu, zdroje financování a předpokládané náklady do roku 2025. Ve srovnání s předchozí verzí akčního plánu došlo ke snížení celkového počtu opatření a úkolů, a to navzdory skutečnosti, že na základě potřeb bylo navrženo nebo nově definováno přes 60 úkolů.

Z nedávno schválené Evropské adaptační strategie vyplývá, že na úrovni Evropské unie již nyní přesahují ekonomické ztráty v důsledku změny klimatu 12 mld. eur ročně. Konzervativní odhady však předpokládají, že vystavení dnešní ekonomiky EU očekávanému globálnímu oteplení o 3 °C nad předindustriální úroveň by mělo za následek roční ztráty 170 mld. eur ročně.

Celkový odhadovaný objem finančních prostředků na zajištění opatření Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu pro období 2021–2025 představuje 139 mld. Kč, z toho tvoří téměř 40 % (52 mld. Kč) zdroje financování EU. Národní zdroje na tento pětiletý plán v celkové výši 86,5 mld. Kč jsou již ze 46 % pro daná opatření alokovány, požadavky na nové národní zdroje tvoří celkem 46 mld. Kč, především pro resort zemědělství.

Mezi nové úkoly akčního plánu, které jsou potřebné pro adaptaci na změnu klimatu v nejbližších letech, patří například novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, která by měla nastavit podmínky pro ponechání a tvorbu vybraných krajinných prvků sloužících k ochraně půdy v zemědělském půdním fondu bez nutnosti odnámání, dále podpora navýšení podílu krajinných prvků s vysokou rozmanitostí na zemědělských plochách a vytvoření podmínek pro uplatnění agrolesnictví jako způsobu využití zemědělské půdy zlepšujícího přirozené

funkce zemědělské krajiny. V oblasti lesnictví akční plán počítá se změnou lesnické legislativy s cílem vytvořit rovnoprávné podmínky pro uplatnění nepesečných způsobů hospodaření jako předpokladu pro zvýšení druhové a prostorové pestrosti lesů. Počítá i s přeměnou lesů v majetku státu – směrem ke správě musí stát jasně formulovat zadání reagovat na přijatá adaptační opatření a oproti ostatním vlastníkům lesů stanovit přísnější podmínky pro obhospodařování lesů s důrazem na celospolečenskou poptávku po naplnění veřejných zájmů a na kvalitě životního prostředí. Nezbytností budoucí lesnické praxe je také zvyšovat biodiverzitu a ekologickou stabilitu lesních ekosystémů při zachování produkční funkce ponecháváním lesních těžebních zbytků (nehroubí) k zetlení v lesních porostech – ponecháváním stromů na dožití a objemu mrtvého dřeva stanoveného podílem z prováděných hospodářských zásahů.

Hlavními oblastmi dopadů změny klimatu v ČR, na které se strategie i akční plán zaměřují, jsou kromě lesního hospodářství a zemědělství i vodní režim v krajině a vodní hospodářství, biodiverzita a ekosystémové služby, zdraví a hygiena, urbanizovaná krajina, cestovní ruch, průmysl a energetika, doprava, kulturní dědictví a bezpečné prostředí.

Oba dokumenty budou v nejbližší době umístěny na webu MŽP v rubrice věnované adaptaci na změnu klimatu v ČR a v databázi strategických dokumentů.

[MŽP, 13. 9. 2021]

Superbloky.

Vídeň jako Barcelona či Berlín

Vídeň po vzoru Barcelony či Berlína plánuje svůj první superblok. Při výběru lokality sehrála významnou roli i analýza českého start-upu. Radnice chce do přípravy zapojit i místní obyvatele a zohlednit strategické cíle města.

Koncept takzvaných superbloků, které získaly světovou pozornost zejména díky Barceloně, se již brzy rozšíří i do

Vídň. Městská sociálně-liberální kolicie představila plány prvního pilotního projektu, který vznikne jižně od hlavního nádraží ve čtvrti Favoriten, v ohraničení ulic Gudrunstraße–Leebgasse–Quellenstraße–Neilreichgasse. Za hlavní cíl si magistrát stanovil zvýšení atraktivity veřejného prostoru, ochlazující a ozeleňující opatření a zklidnění dopravy.

© MA 19 7 MA 41 Stadt Wien

První superblok ve Vídni

Z Barcelony do celého světa a do Vídň

Vedení města našlo inspiraci především v Barceloně, ale například také v Berlíně, kde se pro vznikající superbloky vžil název Kiezblocks. V podání Vídň se bude jednat o Supergrätzl. Základní koncept ale zůstává nezměněn. Jedná se o jasně definované, ohraničené oblasti ve městě, které zpravidla sestávají z několika uličních bloků. Vnitřní ulice čeká dopravní zklidnění, průjezd motorových vozidel bývá omezen, přednost naopak získají chodci nebo cyklisté. Volný prostor je upraven do atraktivní podoby, nejčastěji novým mobiliářem a zelení, ale také novými povrchy či předzahrádkami. Vídeňský Supergrätzl bude zároveň odrážet strategické cíle vídeňského městského plánování, mezi které patří zaměření na sociální soužití, podporu místních komunit, více zeleně nebo chladících prvků v boji proti změně klimatu.

Česká stopa

O umístění prvního vídeňského superbloku rozhodla řada kritérií a významnou roli sehrála i analýza českého start-upu Ecoten. Ten už v roce 2019 zpracoval teplotní mapu Vídň, podle níž právě vybraná oblast patří mezi místa nejvíce postižená letním horkem – opatření ke zchlazení jsou zde proto velmi žádoucí. Zároveň se jedná o hustě zastavěnou a osídlenou oblast, proměna v superblok a zklidnění dopravy

proto přinese i znatelné snížení hluku či prašnosti. V Supergrätzlu se zároveň nachází několik mateřských škol a jedna střední škola, místní děti a žáci budou tedy moci bezpečně chodit nejen do škol. Vjezdy do domů či garáží zůstanou pro místní obyvatele i podniky zachovány, stejně jako průjezd pro záchranná vozidla nebo popeláře.

Podobně jako v případě jiných proměn veřejného prostoru chtějí představitelé města do plánování zapojit i místní obyvatele či podniky. Magistrát společně s radnicí desátého obvodu na podzim chystá první informační setkání. Součástí příprav bude i testovací fáze, na kterou od roku 2022 naváže příprava skutečné realizace.

[StavbaWEB, 1. 9. 2021]

Začíná průzkum zaměřený na dopravní chování Brňanů

Město Brno prostřednictvím Kanceláře architekta města zahajuje sociologický průzkum zaměřený na dopravní chování obyvatel. Průzkum realizuje společnost STEM/MARK a účastní se ho až 2 500 domácností z brněnské metropolitní oblasti.

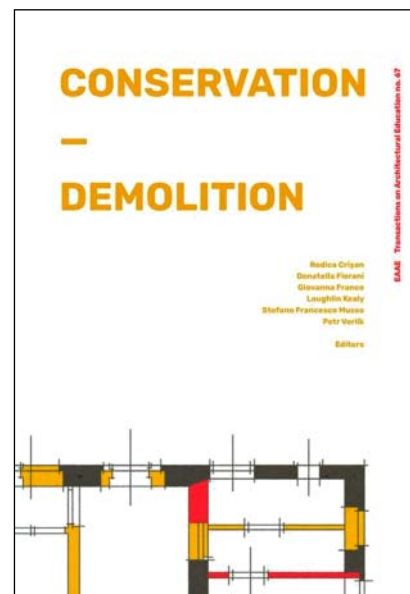
Průzkum začal 13. září 2021 a probíhá po dobu zhruba 2 měsíců. Informace přímo od obyvatel Brna a okolí umožní lépe zohledňovat reálné dopravní potřeby cestujících v plánovací praxi. Získaná anonymizovaná data budou použita v rámci studie proveditelnosti severojižního kolejového diametru a souvisejícího procesu tvorby dopravního modelu města Brna. Zároveň se stanou cenným podkladem pro přípravu městských strategií a územního plánu.

[Kancelář architekta města, Brno, 13. 9. 2021]

Vychází nová kniha CONSERVATION – DEMOLITION

U příležitosti evropské konference Nové dimenze, která se na Fakultě architektury ČVUT v Praze konala ve dnech 25.–27. srpna, vychází objemná

publikace Conservation – Demolition plná výstupů stejnojmenného mezinárodního workshopu ze září 2019. Pro účastníky konference byla kniha připravena v tištěné podobě, ostatní si ji mohou stáhnout elektronicky.

Tento workshop, stejně jako konference Nové dimenze, se konal pod záštitou a ve spolupráci s Evropskou asociací pro architektonické vzdělávání (EAAE). Zúčastnilo se jej přes 51 odborníků z Belgie, České republiky, Irsko, Itálie, Portugalska, Rumunska, Španělska, Turecka a Velké Británie, 34 z nich v ní mapuje témata spjatá s problematikou zanikajícího architektonického dědictví Evropy.

Texty v publikaci jsou členěny do čtyř částí:

1. Cesta k současnému hybridnímu městu a kulturní komplexitě
2. Síla každodennosti
3. Současné versus tradiční technologie a přístupy
4. Měřítko nových zásahů versus paměť

Knih vychází v anglickém jazyce, ke stažení je na stránkách Fakulty architektury ČVUT: eaae-conservation-demolition.pdf (cvut.cz).

[FA ČVUT on-line, 24. 8. 2021]

Integrované nástroje v IROP bourají hranice mezi velkými městy a obcemi

Česko má v integrovaných nástrojích, které jsou další součástí dotačních příležitostí Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), k dispozici 20 miliard korun určených pro městské oblasti. Mezi 930 projektů je už rozděleno 17,6 miliardy korun, z toho v integrovaných územních investicích (ITI) bylo rozděleno 13,5 miliardy korun na 669 projektů a na 261 projektů integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) připadlo 4,1 miliardy korun.

„Kromě „tradičních“ dotací pomáhají rozvoji specifických typů území integrované nástroje, které představují inovativnější formu využívání unijních finančních prostředků. Zkušenosti z praxe ukazují, že skutečně pomáhají integrovat zapojené obce a přemýšlet o investicích v širších souvislostech,“ říká ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

V Židlochovicích po čtyřiceti letech zastavují vlaky

Jedním z ukázkových projektů propojení metropole a obce je vybudování přestupního terminálu na železniční trati v městě Židlochovice u Brna. Velká část místních obyvatel dojíždí za prací, do škol i za službami a nákupy do jihomoravské metropole, a přestože tudy vede železniční trať, posledních čtyřicet let tam vlaky nezastavovaly. Lidé tak do Brna museli po silnici, což trvá ve špičce i víc než hodinu. Od konce roku 2019 je to minulost. Dnes tady staví téměř 60 osobních vlaků a cestu do jihomoravské metropole lidé zvládnou za třidvacet minut. Díky ITI a podpoře IROP ve výši téměř 73 milionů korun byl v Židlochovicích vybudován nový přestupní terminál, který propojuje vlakovou, autobusovou, individuální automobilovou, cyklistickou i pěší dopravu. Cestující mohou zdarma využít i parkoviště P+R nebo umístit kola do stojanů.

Na Pardubicku se nemůžou dočkat obnovy Winternitzových mlýnů

Dalším vzorovým příkladem integrovaného řešení území jsou projekty v areálu automatických Winternitzových mlýnů, kde jsou realizovány investice hned tří subjektů – Pardubického kraje, města Pardubice a Nadace Automatické mlýny manželů Smetanových. Vznikne zde galerie výtvarného umění nadnárodního významu (investor Pardubický kraj, dotace IROP 127 milionů korun), městská galerie soudobého umění a prostor pro prezentaci rozvojových projektů města, dále Centrální polytechnické dílny, které budou excelentním centrem technického a přírodovědného vzdělávání především pro žáky pardubických základních škol (investorem obou projektů je město Pardubice). Posledním projektem v areálu je obnova budovy síla na výstavní prostory a revitalizace parteru (investorem je nadace Automatické mlýny manželů Smetanových, dotace IROP 70 milionů korun). Všechny projekty by měly být dokončeny nejpozději na začátku roku 2023.

Jde o hodně sledovanou stavbu. *„Přeměna areálu Automatických mlýnů je veřejností velmi kladně hodnocená. Jsou v samém centru města, dlouho chátraly a občanská iniciativa usilovala o jejich opětovné oživení. Na znovuotevření jsou obyvatelé města a okolí velmi natěšení,“* říká Filip Hoffman, manažer ITI hradecko-pardubické aglomerace z pardubického magistrátu.

Královéhradečtí investují do poznávání

Finančně největším projektem ITI hradecko-pardubické aglomerace je SMARTmuzeum, které vzniká rekonstrukcí a přístavbou Muzea východních Čech v objektu Gayerových kasáren v Hradci Králové. Rekonstrukce bude podpořena z IROP částkou 200 milionů korun.

Stav budovy před rekonstrukcí byl velmi nedůstojný: padající fasáda ohrožovala chodce, střechou v havarijním stavu zatékala voda do depozitářů, netěsnící okna a špatně regulovatelné radiátory znesnadňovaly udržování stabilních klimatických podmínek potřebných pro uchovávané sbírky. Bu-

dova tak byla veřejnosti přístupná jen částečně a depozitáře vůbec.

„Po realizaci projektu dojde ke zpřístupnění sbírkových předmětů prostřednictvím otevřených depozitářů, které budou prezentovat dosud nevystavené předměty veřejnosti a současně budou ukázkou muzeologické práce, ale také pomohou pochopit význam a zařazení předmětů v širším kontextu,“ říká Jana Štěrbová, projektová manažerka z královéhradeckého Centra investic, rozvoje a inovací. V přízemí nové přístavby muzea navíc vznikne studovna a přednášková místnost, která umožní lepší zpřístupnění sbírek a prezentaci výsledků práce muzea veřejnosti, v prvním patře vznikne badatelna a depozitář s pracovním režimem pro archeologické oddělení.

Podpora integrovaných nástrojů z IROP bude pokračovat i v letech 2021–2027

Zatímco jsou postupně dokončovány jednotlivé projekty, připravují pracovníci IROP nové dotační možnosti na období 2021–2027, a to i pro integrované nástroje. V následujících letech se pro ně počítá přibližně s částkou 34,5 miliardy korun. Novinkou je převedení měst z kategorie IPRÚ do ITI, tedy celkem 13 ITI aglomerací, které budou moci čerpat podporu z IROP letech 2021–2027, stejně jako místní akční skupiny. Možnost čerpat podporu prostřednictvím integrovaných nástrojů je vázána na schválení integrovaných strategií měst či místních akčních skupin, a proto se předpokládá spuštění v roce 2022.

[MMR, 27. 8. 2021]

MMR bude se Svazem měst a obcí ČR společně komunikovat územní pracoviště krajských stavebních úřadů podle nového stavebního zákona

Dne 23. srpna proběhlo na Ministerstvu pro místní rozvoj setkání ministryně Kláry Dostálové a jejích náměstků s vedením Svazu měst a obcí ČR, a to s předsedou Františkem Luklem a místopředsedy Miroslavem Žbáňkem a Pavlem Drahovzalem. Hlavní-

mi tématy jednání byl další postup ve věci stavebního zákona po jeho schválení, Národní plán obnovy, budoucí programové období pro čerpání fondů EU a další témata.

„Svaz měst a obcí je klíčovým partnerem Ministerstva pro místní rozvoj, s nímž budeme nyní intenzivně spolupracovat kvůli zavádění změn po schválení nového stavebního zákona. Ten bude nabývat účinnosti postupně, plně účinnosti nabude 1. července 2023,“ komentovala setkání ministryně Klára Dostálová. V souvislosti se schválením nového stavebního zákona se na jednání řešil přesun úředníků, pronájem prostor nebo nové rozmístění stavebních úřadů.

„Zákon byl schválen, a tak je teď nutné se dívat dopředu a začít podnikat potřebné kroky, aby přechod úředníků i ostatní kroky, které souvisí s nabýváním účinnosti nového stavebního zákona, proběhly co nejlépe. Deklarovali jsme paní ministryni naši připravenost se na procesu podílet a pomůžeme ministerstvu jednotlivé kroky komunikovat mezi naše primátory a starosty,“ uvedl předseda SMO ČR František Lukl. Diskuse se dotkla i územního plánování v samostatné působnosti. Obě strany si vzájemně potvrdily, že bude i nadále fungovat pracovní skupina pro budoucnost územního plánování 2030 a společně s partnery se pokusí najít způsob, jak legislativně čistě upravit pořizování územně plánovací dokumentace v samostatné působnosti a vyřešit financování územních plánů v samostatné působnosti.

Dalším důležitým tématem bylo nové programové období pro čerpání evropských fondů 2027+. Ministerstvo deklarovalo připravenost předložit nový programový dokument Integrovaného regionálního operačního programu 2027+ do konce září 2021 vládě ke schválení.

Posledním velkým tématem byl Národní plán obnovy. „Shodli jsme se s kolegy ze Svazu, že Národní plán obnovy je pro investice měst a obcí velká šance. Připomněla jsem představitelům měst a obcí, že finanční prostředky, které plánujeme prostřednictvím našich komponent v NPO využít ve prospěch krajů, měst a obcí, dosahuje více než 6 miliard korun a je nutné, aby byly projekty zazávazkovány do roku 2023, což z pohledu projektové přípravy není mnoho času,“ řekla ministryně Klára Dostálová. Obě strany se také shodly na potřebnosti správného nastavení jednotlivých komponent Národního plánu obnovy, které směřují do území k obcím a městům.

„Jsme si vědomi toho, že projekty musí být dobře připravené a musí odpovídat vyjednaným podmínkám, aby se prostředky z NPO čerpaly co nejlépe, proto jsem rád, že jsem za SMO ČR mohl paní ministryni dnes sdělit, že připravenost měst a obcí je v diskutovaných oblastech vysoká,“ uzavírá předseda František Lukl.

[MMR, 23. 8. 2021]

Dostálová: MMR navýší rozpočet na pomoc oblastem postiženým tornádem o 888 mil. Kč

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) ve spolupráci s Ministerstvem financí (MF) připravilo návrh Strategie obnovy části Jihomoravského kraje postižené v červnu 2021 tornádem. MMR v něm požaduje navýšení svých rozpočtových prostředků o 888 mil. Kč na obnovu majetku obcí a kraje. Předběžný odhad nákladů na obnovu podle přehledu předloženého Jihomoravským krajem dosahuje výše cca 6,89 mld. Kč. Dokument schválila 13. září vláda, která navíc zvýšila kofinancování státu pro kraj do výše 60 procent způsobilých výdajů.

„Díky strategii dojde k poskytnutí kompletní státní pomoci v působnosti ministerstev životního prostředí, zemědělství, průmyslu a obchodu, pro místní rozvoj, kultury a práce a sociálních věcí. Za MMR jsem požádala o navýšení rozpočtových prostředků o 888 mil. Kč, a to kvůli pokrytí nákladů na obnovu majetku obcí a kraje. Vláda zvýšila kofinancování státu pro kraj do výše 60 procent způsobilých výdajů. Cílem je brzké obnovení všech funkcí, které obce i kraj na svém území plní.“ říká ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

V oblasti podpory bydlení poskytujeme pomoc prostřednictvím prostředků Státního fondu podpory investic (SFPI) formou dotace a úvěru na obnovu obydlí. Na financování této podpory je potřeba celkem 1,8 mld. Kč. S ohledem na již uvolněné zdroje ve výši 1,4 mld. Kč je třeba zajistit ještě finanční prostředky ve výši 400 mil. Kč. V případě vyčerpání již uvolněných zdrojů budou SFPI schváleny další finanční zdroje nutné na zabezpečení programu, což bude řešeno dodatečně s ohledem na možnosti státního rozpočtu, a to ve spolupráci MMR, MF a SFPI. Na podporu obnovy majetku obcí a kraje je na MMR k dispozici dotační titul podprogramu „Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách v roce 2021“.

Pracovníci Státního fondu podpory investic (SFPI) přijali celkem 855 žádostí o podporu z programu Živel. „Lidem z postižených obcí zaměstnanci SFPI pravidelně pomáhají přímo na místě, aby se nikdo nemusel zdržovat papírováním a obíháním úřadů. K dnešnímu dni uzavřeli 411 smluv o dotaci za částku více než 568 milionů korun. Výplatili jsme už také zálohy ve výši 35 milionů korun na 70 demolíc,“ dodala ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

[MMR, 13. 9. 2021]